

Evli Kadınlarda Aile İçi Şiddete Maruz Kalmanın Beden Algısına Etkisi: Bilişsel Çarpıtmaların Aracı Rolü

 Aylin Türker¹, Zeynep Belma Gölge¹, Sinem Çıbaş Karlıklı¹, Canan Çalağan¹

¹ İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul

Özet

Evli kadınlarda aile içi şiddete maruz kalmanın beden algısına etkisi: bilişsel çarpıtmaların aracı rolü

Amaç: Aile içi şiddet, kadınların fiziksel ve ruhsal bütünlüğünü tehdit eden; adli, psikolojik ve toplumsal boyutları bulunan önemli bir sorundur. Bu çalışmada, evli kadınlarda aile içi şiddete maruz kalma, beden algısı ve bilişsel çarpıtmalar arasındaki ilişkilerin incelenmesi; ayrıca bilişsel çarpıtmaların aile içi şiddet ile beden algısı arasındaki ilişkide aracılık rolünün değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma, nicel araştırma deseni ve ilişkisel tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Örneklem, Türkiye’de ikamet eden, evli, 18 yaş ve üstü, okuma yazma bilen, internet erişimi ve kullanımı olan, çalışmaya gönüllü katılmayı kabul eden 501 kadın katılımcıdan oluşmuştur. Veriler çevrimiçi ortamda Google Formlar aracılığıyla toplanmış; katılımcılara Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği, Bedeni Beğenme Ölçeği ve Bilişsel Çarpıtma Ölçeği uygulanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon analizi ile, bilişsel çarpıtmaların aracılık rolü ise Hayes PROCESS Macro (Model 4) kullanılarak gerçekleştirilen aracılık analizi ile incelenmiştir.

Bulgular: Analiz sonuçlarına göre aile içi şiddete maruz kalma ile bedeni beğenme arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Aile içi şiddet ile bilişsel çarpıtmalar arasında pozitif yönlü; bilişsel çarpıtmalar ile bedeni beğenme arasında ise negatif yönlü ve anlamlı ilişkiler belirlenmiştir. Aracılık analizi sonuçları, bilişsel çarpıtmaların aile içi şiddet ile bedeni beğenme arasındaki ilişkide kısmi aracı rol üstlendiğini göstermiştir.

Sonuç: Araştırma bulguları, evli kadınlarda aile içi şiddete maruz kalma ile bedeni beğenme arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Ayrıca bilişsel çarpıtmaların bu ilişkide kısmi aracı bir rol oynayabileceğine işaret etmektedir. Bu bulgular, aile içi şiddet deneyimi yaşayan kadınlara yönelik müdahale ve destek programlarında bilişsel süreçlerin ele alınmasının yararlı olabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile İçi Şiddet, Beden Algısı, Bilişsel Çarpıtmalar, Evli Kadınlar, Aracılık

Abstract

The impact of domestic violence exposure on body image among married women: the mediating role of cognitive distortions

Objective: Domestic violence is a significant problem with legal, psychological, and social dimensions that threatens the physical and mental integrity of women. This study aimed to examine the relationships between exposure to domestic violence, body image, and cognitive distortions among married women, and to evaluate the mediating role of cognitive distortions in the relationship between domestic violence and body image.

Methods: The study employed a quantitative design and a correlational survey model. The sample consisted of 501 married women aged 18 years and older, residing in Türkiye, who were literate, had internet access, and voluntarily participated. Data were collected online via Google Forms. Participants completed the Domestic Violence Against Women Scale, the Body Appreciation Scale, and the Cognitive Distortion Scale. Relationships between variables were analyzed using Pearson correlation analysis, and the mediating role of cognitive distortions was examined using mediation analysis conducted with Hayes PROCESS Macro (Model 4).

Results: Exposure to domestic violence was negatively associated with body appreciation and positively associated with cognitive distortions. Cognitive distortions were negatively associated with body appreciation. Mediation analysis indicated that cognitive distortions partially mediated the relationship between domestic violence and body appreciation.

Conclusion: The findings of the study indicate a significant negative relationship between exposure to domestic violence and body appreciation among married women. Additionally, cognitive distortions may play a partial mediating role in this relationship. These findings suggest that addressing cognitive processes in intervention and support programs for women who have experienced domestic violence may be beneficial.

Keywords: Domestic Violence, Body Image, Cognitive Distortions, Married Women, Mediation

Nasıl Atıf Yapmalı: Türker A, Gölge Z B, Karlıklı S Ç, Çalağan C. Evli kadınlarda aile içi şiddete maruz kalmanın beden algısına etkisi: bilişsel çarpıtmaların aracı rolü. Bull Leg Med 2026;31(2):168-179. <https://doi.org/10.17986/blm.1806>

Sorumlu Yazar: Aylin Türker: Uzm. Psk. İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul

Email: aylinartemel@gmail.com **ORCID ID:** 0009-0000-0013-7988

GİRİŞ

Şiddet, dünya genelinde yaygınlığı artan ciddi bir toplum sağlığı sorunu ve insan hakları ihlalidir. Özellikle kadına yönelik şiddet vakaları incelendiğinde bu durumun en yoğun yaşandığı alanın aile içi ilişkiler olduğu görülmektedir. Kadına yönelik aile içi şiddet kavramı, aile içinde gerçekleşen, cinsiyete dayalı tehdit, baskı veya kontrol davranışlarını içeren ve kadına duygusal, ekonomik ya da fiziksel zarar veren tüm eylemler olarak tanımlanmaktadır (1,2). Literatürde kadına yönelik şiddet fiziksel, cinsel, duygusal ve ekonomik olmak üzere çeşitli biçimlerde sınıflandırılmıştır. Fiziksel şiddet; tokat atma, boğaz sıkma gibi bedensel zarar verme eylemlerini; cinsel şiddet; kadının rızası olmaksızın cinsel ilişkiye zorlanması veya cinsel amaçlı baskıları; duygusal şiddet; aşağılama, tehdit etme gibi psikolojik bütünlüğü zedeleyen davranışları; ekonomik şiddet ise kadının maddi bağımsızlığını kısıtlayan davranışları kapsar (3,4). Güncel çalışmalar ısrarlı takip ve dijital şiddeti de kadına yönelik gerçekleştirilen şiddet sınıflandırmalarına dahil etmiştir (1). Bu sınıflandırmalar, kadına yönelik şiddetin yalnızca fiziksel saldırılarla sınırlı olmadığını; psikolojik, sosyal ve ekonomik boyutlarıyla birlikte çok yönlü bir olgu olduğunu ortaya koymaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü (2) verileri, dünya genelinde kadınların yaklaşık üçte birinin (%30) yaşamları boyunca yakın partnerleri tarafından uygulanan fiziksel ve/veya cinsel şiddete ya da partner dışı cinsel şiddete maruz kaldığını göstermektedir. Bora ve Gölge (5) Türkiye’de kadına yönelik şiddete ilişkin ilk yaygınlık çalışmasının 1988 yılında yapıldığını ifade etmiştir. Bu çalışmanın bulgularına göre kadına yönelik şiddet oranı %75 olarak bildirilmiştir. Türkiye’de de kadına yönelik aile içi şiddetin yaygınlığını ortaya koyan ulusal ölçekteki en kapsamlı veriler, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından 2008, 2014 ve 2024 yıllarında gerçekleştirilen araştırmalardan elde edilmiştir. Bulgulara göre, 2008’de kadınların %39,3’ü, 2014’te ise %35,5’i yaşamlarının herhangi bir döneminde fiziksel veya cinsel şiddete maruz kaldığını belirtmiştir. 2024 yılı verilerine göre yaşamlarının herhangi bir döneminde kadınların %28,2’si psikolojik, %18,3’ü ekonomik, %12,8’i fiziksel, %5,4’ü cinsel şiddete maruz kalırken; ısrarlı takibe maruz kalan kadınların oranı %10,9, dijital şiddete maruz kalan kadınların oranı ise %8,3 olarak bildirilmiştir (1,6). Sardinha ve arkadaşlarının (7) çalışması, küresel düzeyde 15-49 yaş arası kadınların yaklaşık %27’sinin yaşam boyu fiziksel ve cinsel partner şiddetine maruz kaldığını ve şiddetin erken yaşta başladığını göstermektedir. Bu veriler, kadına yönelik şiddetin yaygınlığını ortaya koymakta ve aynı zamanda kadınların ruhsal ve fiziksel sağlıkları üzerinde çok boyutlu ve kalıcı etkiler yaratabilecek önemli bir halk sağlığı meselesi olarak ele alınması gerektiğine işaret etmektedir.

Kadına yönelik şiddetin kadın sağlığı üzerindeki etkileri hem psikolojik hem de fizyolojik düzeyde kapsamlı biçimde incelenmiştir. White ve arkadaşlarının (8) meta analiz çalışması, yakın partner şiddeti deneyimlerinin depresyon, intihar düşünceleri ve girişimleri, kaygı, travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) ve genel psikolojik sıkıntı riskini anlamlı bir şekilde artırdığını göstermiştir. Benzer şekilde şiddete uğrayan kadınlarda şiddete maruz kalmayan kadınlara kıyasla daha yüksek düzeyde bilişsel sorunlar (dikkat, konsantrasyon, hafıza problemleri, şiddetle ilgili tekrarlayan düşünceler ve bilişsel çarpıtmalar), anksiyete bozuklukları, hipervijilans, fobiler, depresyon, travma sonrası stres bozukluğu, uyku ve yeme bozuklukları, beden imgesi değişiklikleri, düşük özsaygı, kronik ağrı, adet döngüsü bozuklukları, kendine zarar verme davranışları ve suid düşünceler ve madde bağımlılığı görülmüştür (9). Ayrıca Jenkins ve arkadaşları (10) tarafından yapılan çalışmalar, şiddet geçmişi olanlarda hafif travmatik beyin hasarı bulgularının yaygın olarak görüldüğünü ve şiddet deneyimleri yıllar önce bitmiş olsa bile depresyon, anksiyete, uyku bozukluğu ve TSSB riskinin orta yaşta devam ettiğini ortaya koymuştur. Kadına yönelik şiddet; karın, göğüs ve beyin yaralanmaları, yanıklar, kırıklar gibi fiziksel sonuçların yanı sıra, istenmeyen gebelikler, gebelik komplikasyonları, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar gibi cinsel ve üreme sağlığı sorunlarına, aynı zamanda kronik ağrı sendromu, fibromiyalji, artrit, astım, kardiyovasküler bozukluklar, diyabet gibi geniş bir yelpazede kronik sağlık sorunlarına da neden olabilmektedir (11).

Aile içi şiddet, kadınların fiziksel bütünlüğünü bozmanın yanı sıra benlik algısını ve bedene yönelik tutumlarını da olumsuz etkilemektedir (12). Beden imajı, ilk kez Schilder tarafından “bedenimizin zihnimizdeki resmi, bize görünme şekli” olarak tanımlanmıştır ve bireyin duyuşal deneyimleri, duygusal süreçleri ve sosyal etkileşimleri doğrultusunda şekillenen dinamik bir olgu olarak ele alınmaktadır (13). Beden algısı, zihinde oluşan bedensel bir temsil olmasının ötesinde, bireyin bedenine ilişkin düşünce, duygu ve davranışlarını içeren çok boyutlu ve kompleks bir yapı olarak değerlendirilmektedir. Bu yapı; sosyokültürel normlar, sosyal çevre ile etkileşim, medya maruziyeti ve bireysel yaşantılar doğrultusunda sürekli olarak değişim göstermektedir (14). Aile içinde kontrol edici ve baskıcı tutumlara maruz kalmak kadın özerkliğini sınırlandırarak özgüveni zedelemektedir. Kadınlar fiziksel şiddet sonucu oluşan yaralanmaların ve yara izlerinin bir sonucu olarak kendi bedenlerine karşı bir tiksinti duyabilmekte, bu durum bedenlerinden utanmalarına, değersiz ve kusurlu hissetmelerine yolaçabilmektedir. Yaşanan bu süreç, benlik saygısında azalmaya ve bedenle kurulan duygusal bağın kopmasına zemin hazırlayabilmektedir (15). Yakın partner şiddeti kültürel bağlam içinde beden odaklı ve ilişkisel bir ihlal biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Yakın partner şiddetine maruz kalan kadınların üçte birinden

fazlası fiziksel olarak yaralanmakta, bu durum kalıcı işlevsel ya da görünümle ilgili değişikliklere yol açabilmektedir. Bedene ilişkin aşağılayıcı ve utandırıcı yorumlara maruz kalmak, bu yorumların içselleştirilmesi aracılığıyla ya da doğrudan fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kalma ile beden algısını olumsuz etkileyebilmektedir (16). Benzer şekilde Ferraz ve Labronici (17), aile içi şiddet mağduru kadınların yaşadıkları şiddet deneyimlerinin, failin sözel ve fiziksel saldırıları sebebiyle beden algılarını olumsuz etkilediğini, kadınların maruz kaldıkları uzun süreli şiddetle birlikte kendilerini şiddet uygulayan kişinin gözünden görmeye başlayarak “çirkin, yıkılmış ve değersiz” hissetmeye başladıklarını ifade etmiştir.

Şiddetin bilişsel süreçler üzerindeki izleri de önemli bir çalışma alanıdır. Biliş (cognition); duyuşal girdinin dönüştürülmesi, işlenmesi, depolanması, geri çağırılması ve kullanılması yoluyla bilginin temsil edilmesini sağlayan; algılama, bellek, düşünme ve muhakeme gibi zihinsel süreçleri kapsayan bilgi işleme etkinlikleridir (18). Bilişsel modele göre, bireylerin duygu ve davranışlarının altında, karşılaştıkları olayın ne olduğundan çok; bu olaylar hakkındaki yorum ve değerlendirmeleri belirleyicidir. Bu yorum ve değerlendirmeleri etkileyen şey ise; kendisine, dünyaya ve geleceğe dair işlevsiz, çarpıtılmış düşünce ve bilişlerdir (19). Beck'e (20) göre, bilişsel hatalar olarak da adlandırılan bilişsel çarpıtmalar; bireylerin düşünce sistemlerinde, sistematik şekilde yapılan hatalı mantıksal çıkarımlardır. Ruhsal bozuklukların ortaya çıkmasında ve gelişiminde şemalar, bilişsel hatalar, bilişsel üçlü ve otomatik düşünce kavramlarının merkezi bir rolü vardır. Alanyazında travmatik yaşam olayları ile bilişsel çarpıtmalar arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalara rastlanmaktadır (21,22). Travmatik yaşantı sonrası bireylerde oluşan olumsuz inançların ardında; olayın kendisinin yanında bireyin olay hakkındaki bilişsel değerlendirmeleri de önemli bir yere sahiptir. Literatürde işlevsel olmayan bilişlerin ruhsal bozuklukların oluşumu ve sürdürülmesindeki rolü açıklanmış, romantik bir ilişki gibi önemli bir yatırımın kaybı sonucu benliğin yetersiz veya değersiz algılanmasına ilişkin değerlendirmelerin depresyonun temelinde yer aldığına dair tutarlı bulgular olduğu vurgulanmıştır (23). Janoff-Bulman'ın bilişsel değerlendirme kuramına göre, travmatik yaşantı öncesi bireylerin sahip oldukları “dünya iyi ve güvenli, yaşam anlamlı, ben değerliyim” gibi olumlu varsayımlar, travmatik olayla birlikte sarsılır. Bu varsayımlar zihinsel bir çerçeve sağlar; fakat travma bu çerçeveyi yıkar ve kişi olayı önceki zihinsel temsilleri içine yerleştiremez. Travmatik yaşantıların bireylerin dünya ve kendilikle ilgili temel varsayımlarını zedeleyebileceği ve bu durumun bireyin kendisine yönelik daha olumsuz değerlendirmeler geliştirmesiyle ilişkili olabileceği belirtilmektedir (24).

Medinilla-Tena, Badenes-Sastre ve Expósito'a (25) göre, kadınlar yakın partner şiddetine maruz kaldıklarında, şiddetin gerçekliğini ve algılayış şekillerini bozan bilişsel çarpıtmalar deneyimlemektedirler. Bu çarpıtmalar; öz suçlama, şiddeti veya zararı küçümseme, saldırgana düşük sorumluluk atfetme, şiddeti normalleştirme, benlik kaybı, değişim umudu, kurtarıcı inancı ve ilişkiye dair “yapmalıyım” inancı gibi biçimlerde ortaya çıkabilmektedir. Bu işlevsiz düşünce yapıları, mağdurların şiddet döngüsünde kalmasına ve ilişkiyi sonlandırma kararlarının ertelenmesine katkıda bulunmaktadır. İstismar deneyimi, ister çocuklukta ister yetişkinlikte gerçekleşmiş olsun, bireylerin kendilerine, diğer insanlara ve dünyaya ilişkin algılarını etkileyen işlevsel olmayan inançların gelişimine yol açabilmektedir. Tekrarlayan travmatik yaşantılarla birlikte bu inançlar yerleşik bilişsel şemalara dönüşerek özellikle değersizlik, yetersizlik ve güvensizlik gibi olumsuz kendilik algılarını pekiştirmekte; düşük benlik saygısı, kişilerarası güçlükler ve zararlı ilişki örüntüleriyle ilişkili olabilmektedir. Ayrıca istismar deneyimleri, bireylerin başkalarına yönelik güvenini zedeleyerek sosyal izolasyonu artırmakta ve dünyanın tehlikeli olduğu yönünde karamsar inançların gelişmesine zemin hazırlayabilmektedir. Bu şemalar yetişkinlikte kişilerarası tetikleyicilerle aktive olmakta ve şiddet içeren ilişkilerin sürdürülmesiyle ilişkili olabilmektedir (26).

Beden, bireyin varoluşunun temelindedir ve beden algısı ve benlik algısı arasında anlamlı bir ilişki olması beklenmektedir. Benlik; bireyin kendisine ilişkin duygu, değer ve algılarının bütünü iken, beden bu benliğin dış dünyada görünür hale geldiği bir sahne işlevi görür. Beden yalnızca biyolojik bir yapı değil, aynı zamanda benliğin sembolik bir ifadesidir ve birey hem kendi bedenini hem de başkalarının bedenlerini değerlendirerek benlik algısını şekillendirir. Bu süreç sosyal çevre ve diğer insanların beklentileriyle sürekli etkileşim içindedir. Hem benlik hem de beden sabit olmayıp değişebilir ve dönüşebilir; bedende gerçekleşen değişimler benlik algısını da etkileyebilir (27). Literatürde olumsuz benlik algısının, bilişsel çarpıtma süreçleriyle yakından ilişkili olduğu vurgulanmaktadır (28). Jakatdar, Cash ve Engle'a (29) göre beden algısına ilişkin bilişsel çarpıtmalar ise, kişinin kendi görünüşüne dair bilgi işleme sürecinde yapmış olduğu sistematik düşünce hatalarını ifade eder. Güncel literatür bu bilişsel mekanizmayı sadece bir düşünce hatası değil aynı zamanda duygu yüklü zihinsel bir imgelem olarak ele almaktadır. Birey kendini objektif bir gerçeklikle değil, çarpıtılmış, aşırı eleştirel ve genellikle üçüncü şahsın gözünden değerlendirerek sistematik bir imgeleme süreci oluşturur (30). Cash (31) beden algısına ilişkin bilişsel çarpıtmaların güzel ya da çirkin, haksız karşılaştırma, büyüteç etkisi, suçlama oyunu, zihin okuma, talihsizlik kehaneti, güzellikle sınırlanma, ruh hali aynası olmak üzere sekiz temel biçimde ortaya çıktığını ifade etmiş; beden algısına yönelik bu bilişsel çarpıtmaların

bedeni olumsuz değerlendirme, düşük benlik saygısı ve yeme bozukluklarıyla ilişkisini ortaya koymuştur. Bu yönüyle beden algısı yalnızca görsel bir değerlendirme yapmanın ötesinde, bilişsel bir süreç olarak ortaya çıkmaktadır.

Yablonska ve Kacheniuik (32) çalışmasında, genç kadınların bilişsel çarpıtmalarının beden algılarını anlamlı bir biçimde olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Jung ve Lennon'a (33) göre olumlu beden algısına sahip kişilerin düşünceleri kişiyi kendisi yapan şeylerin fiziksel görünüşten ibaret olmadığı yönündedir. Görünüşün benliğin merkezi olduğu düşüncesine sahip şematik bireyler daha olumsuz beden algısı, daha düşük benlik saygısı gösterir ve bu kişilerde daha olumsuz duygu durum (yüksek düzey kaygı, depresyon, öfke, düşük düzey neşe) görülmektedir. Şiddete uğramak, benlik, öteki ve dünya arasındaki bağın çarpıtılmış biçimde yeniden kurulmasına sebep olmakta, kadınlar tekrar eden şiddet deneyimleriyle failin zihninde kurgulanan çarpıtılmış imajı içselleştirmektedir. Çarpıtılmış beden algısı da benlik saygısında ve öz bakımda azalmaya ve yaşam enerjisinde düşüşe neden olarak şiddet döngüsünü besleyen bir bağımlılığa dönüşmektedir (17). Bu bağlamda, şiddet mağduru kadınlarda görülen bilişsel çarpıtmaların, yaşanan travmatik olayların etkisiyle beden ve kendilik algısını bozan aracı bir rol üstlenebileceği düşünülmektedir.

Bu araştırma, evli kadınlarda aile içi şiddete maruz kalma, beden algısı ve bilişsel çarpıtmalar arasındaki ilişkileri incelemeyi ve bilişsel çarpıtmaların aile içi şiddet ile beden algısı arasındaki ilişkideki aracılık rolünü ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmanın gelecekte yapılacak çalışmalara, şiddet önleme programlarına, şiddet mağduru kadınların destek süreçlerine ve ilgili alandaki akademik literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmekte ve araştırma bu bağlamda önemli görülmektedir. Bu çalışmada aşağıdaki hipotezler test edilmiştir:

H1: Aile içi şiddete maruz kalma ile bilişsel çarpıtmalar arasında anlamlı pozitif bir ilişki vardır.

H2: Bilişsel çarpıtmalar ile bedeni beğenme arasında anlamlı negatif bir ilişki vardır.

H3: Aile içi şiddete maruz kalma ile bedeni beğenme arasında anlamlı negatif bir ilişki vardır.

H4: Aile içi şiddete maruz kalma ile bedeni beğenme arasındaki ilişkide, bilişsel çarpıtmaların aracılık rolü vardır.

YÖNTEM

Bu araştırma, nicel araştırma deseni ve ilişkisel tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Büyüköztürk ve diğerlerine (34) göre tarama modeli, incelenen değişkenlere herhangi bir müdahalede bulunmadan, evrenin mevcut durumunu olduğu gibi betimlemeyi ve değişkenler arasındaki birlikte

değişim derecesini saptamayı amaçlayan bir yaklaşımdır.

Araştırmanın evrenini Türkiye genelinde ikamet eden, evli, 18 yaş ve üstü, okuma ve yazma bilen, internet erişimi ve kullanımı olan kadınlar; örneklemini ise Türkiye genelinde ikamet eden, evli, 18 yaş ve üstü, okuma ve yazma bilen, internet erişimi ve kullanımı olan, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 501 kadın oluşturmaktadır. TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2024 yılı verilerine göre, Türkiye'de 15 yaş ve üzeri evli kadın sayısı yaklaşık 20 milyondur (N=20.553.226) (35). TÜİK medeni durum istatistiklerinin yaş kırılımı 15 yaş ve üstü olarak sunulmakta olup, 18 yaş altı evliliklerin oranının oldukça düşük olması nedeniyle bu sayının 18 yaş ve üzeri evli kadın nüfusunu temsil edebilecek bir büyüklük olduğu kabul edilmiştir. Evrenin büyüklüğü çok geniş bir popülasyonu temsil ettiğinden örneklem büyüklüğü belirlenirken Cochran (36) tarafından önerilen formül esas alınmıştır. %95 güven düzeyi ve $\pm 5\%$ örnekleme hatası esas alınarak yapılan hesaplama göre en az 384 katılımcıya ulaşılması gerektiği belirlenmiştir. Temsil gücünü artırmak amacıyla çalışma 501 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Katılımcı seçiminde olasılığa dayanmayan örnekleme yöntemi olarak uygun örnekleme kullanılmıştır. Uygun örnekleme, sosyal bilimlerde kullanılan en yaygın örneklem türlerinden olup, örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulamaya yapılabilir gönüllü bireylerden oluşturulmasıdır (37). Çalışmanın örneklem grubuna herhangi bir kurum ya da kuruluş üzerinden ulaşılmamış; Türkiye'de yaşayan 18 yaş ve üstü evli kadınlara çevrimiçi iletişim kanalları (Whatsapp, Instagram ve benzeri dijital platformlar) aracılığıyla erişilmiştir.

Araştırmaya dahil edilme kriterleri; kadın olduğunu beyan etmek, Türkiye'de ikamet etmek, 18 yaş ve üzeri olmak, resmi olarak evli olduğunu beyan etmek, okuma yazma bilmek, internet erişimine ve kullanım olanağına sahip olmak ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmek olarak belirlenmiştir. Araştırmanın dışlama kriterleri ise; kadın olduğunu beyan etmemek, Türkiye'de ikamet etmemek, 18 yaşın altında olmak, resmi olarak evli olduğunu beyan etmemek, okuma yazma bilmemek, internet erişimi ve kullanımına sahip olmamak ve veri toplama araçlarını eksik ya da hatalı şekilde doldurmak olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcıların yaşları, medeni durumu, eğitim durumu, çalışma durumu, gelir-gider durumu ve yaşadığı şehir bilgilerinden oluşmaktadır.

Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği (AİKYÖ): Kadına yönelik eş temelli aile içi şiddetin düzeyi ve türlerini belirlemeye yönelik olarak Kılıç tarafından geliştirilmiştir. Üçlü Likert tipi (1: hiçbir zaman, 2: bazen, 3: her zaman) yanıt sistemine sahip olan bu ölçek, toplam 50 maddeden

oluşmakta olup fiziksel, duygusal, sözel, ekonomik ve cinsel olmak üzere beş alt boyut içermektedir. Ölçekte 34 madde düz, 16 madde ise ters kodlanmıştır. Katılımcıların ölçekten alabilecekleri puanlar 50 ile 150 arasında değişmekte olup, elde edilen yüksek puanlar eş tarafından uygulanan şiddet düzeyinin yüksekliğini ifade etmektedir. Ölçeğin geliştirme çalışmasında, iç tutarlılık düzeyi Cronbach alfa katsayısı ile test edilmiş ve ölçeğin geneli için 0,94 bulunmuştur. Alt boyutlara ilişkin Cronbach alfa katsayıları fiziksel şiddet için 0,74, duygusal şiddet için 0,81, sözel şiddet için 0,84, ekonomik şiddet için 0,73 ve cinsel şiddet için 0,74 olarak rapor edilmiştir. Bu değerler, ölçüm aracının yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir (3). Bu araştırma kapsamında ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,94 olarak; alt boyutlara ilişkin Cronbach alfa katsayıları ise sırasıyla 0,85, 0,84, 0,87, 0,76 ve 0,77 olarak hesaplanmıştır (Tablo 1).

Bedeni Beğenme Ölçeği (BBÖ): Bireylerin bedenlerini beğenme düzeylerini ölçmek amacıyla Tylkaa ve Wood-Barcalow tarafından geliştirilen ve Anlı, Akin, Eker ve Özçelik tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları gerçekleştirilen ölçek tek boyutlu bir yapıda olup, 5'li Likert tipi (1: Asla, 5: Her zaman) yanıt sistemiyle düzenlenmiş 10 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte ters kodlanan madde bulunmamaktadır. Tüm maddelerden alınan puanların toplanmasıyla elde edilen toplam puan, bireyin bedenini ne ölçüde beğendiğini yansıtmaktadır; bu puan 10 ile 50 arasında değişmektedir. Yüksek puanlar, bireyin bedeninden memnuniyet düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin psikometrik özelliklerini değerlendirmek için yapılan analizlerde madde-toplam korelasyon katsayılarının 0,31 ile 0,76 arasında değiştiği görülmüş ve iç tutarlılık güvenilirliği Cronbach alfa katsayısı ile 0,88 olarak bulunmuştur. Ayrıca test-tekrar test güvenilirlik katsayısı, hem kadınlar hem de erkekler için 0,90 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verdiğini ve güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir (38). Bu araştırma kapsamında ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,97 olarak hesaplanmıştır (Tablo 1).

Bilişsel Çarpıtma Ölçeği (BÇÖ): Bireylerin işlevsel olmayan düşünce biçimlerini değerlendirmek amacıyla John Briere tarafından geliştirilen ve Ağır ve Yavuzer tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılan bu ölçek, bireylerde sık gözlemlenen bilişsel çarpıtmaları belirlemeye yönelik olarak yapılandırılmış ve toplam 40 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde, bireyin düşünce örüntülerine ilişkin ifadeleri değerlendirmesini sağlayan 5'li Likert tipi (1 = Hiçbir zaman, 5 = Çok sık) yanıt sistemiyle sunulmuştur. Ölçek; benliğin değerlendirilmesi (olumsuz benlik algısı ve yetersizlik hissi), kendini suçlama, çaresizlik, umutsuzluk ve yaşamı tehdit edici olarak algılama

olmak üzere beş farklı bilişsel çarpıtma türünü kapsamakta olup, her bir boyut sekiz maddeden oluşmaktadır. Ölçekten yüksek puan almak bilişsel çarpıtma düzeyinin ve her kategorinin içerdiği bilişsel çarpıtma düzeylerinin arttığını göstermektedir. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarında, ölçeğin Türkçe ve İngilizce formları arasında anlamlı düzeyde bir ilişki (0,73 korelasyon katsayısı) bulunmuştur. Test-tekrar test güvenilirliği kapsamında iki hafta arayla yapılan uygulamalarda, alt boyutlar düzeyinde yüksek düzeyde tutarlılık elde edilmiştir (Olumsuz benlik: 0,838, kendini suçlama: 0,725, çaresizlik: 0,809, umutsuzluk: 0,885, yaşamı tehlikeli görme: 0,707). İç tutarlılık analizlerinde de güçlü sonuçlara ulaşılmıştır (Cronbach alfa katsayıları: Olumsuz benlik: 0,913, kendini suçlama: 0,881, çaresizlik: 0,827, umutsuzluk: 0,904, yaşamı tehlikeli görme: 0,783). Genel olarak elde edilen tüm bulgular, ölçeğin Türkçe formunun hem güvenilir hem de geçerli bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir (28). Bu araştırma kapsamında ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,97 olarak bulunmuş; alt boyutlara ilişkin Cronbach alfa katsayıları ise sırasıyla 0,85, 0,90, 0,90, 0,93 ve 0,86 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmadan elde edilen Cronbach alfa katsayıları, araştırmada kullanılan ölçme araçlarının yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir (Tablo 1).

Tablo 1. Ölçek ve alt boyut puanlarının Cronbach Alfa katsayılarına ve çarpıklık ve basıklık katsayılarına ait istatistikler

Ölçek ve Alt Boyut	α	Ç.	B.
AİLE İÇİ KADINA YÖNELİK ŞİDDET TOPLAM	0,943	0,98	0,59
Fiziksel Şiddet	0,850	0,11	0,22
Duygusal Şiddet	0,840	0,89	0,29
Sözel Şiddet	0,873	0,71	-0,57
Ekonomik Şiddet	0,763	0,53	-0,60
Cinsel Şiddet	0,771	0,85	-0,52
BEDENİ BEĞENME	0,969	-0,55	-0,19
BİLİŞSEL ÇARPITMA TOPLAM	0,970	0,83	0,36
Olumsuz Benlik Algısı	0,848	0,64	-0,59
Kendini Suçlama	0,903	0,95	0,41
Çaresizlik	0,904	0,52	-0,15
Umutsuzluk	0,928	0,68	-0,50
Yaşamı Tehlikeli Görme	0,862	0,45	-0,37
Ç.: Çarpıklık B.: Basıklık α : Cronbach Alfa			

İşlem

Bu çalışma için İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 26.08.2025 tarih ve E-74555795-050.04-1398236

sayılı yazı ile etik izin alınmış olup Helsinki Bildirgesi kriterleri göz önünde bulundurulmuştur. Veri toplama süreci 27.08.2025-25.12.2025 tarihleri arasında çevrimiçi ortamda yürütülmüştür. Araştırmaya katılım öncesinde katılımcılara aydınlatılmış onam formu sunulmuş; araştırmanın amacı, kapsamı ve süreci hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Aydınlatılmış onam veren katılımcılar veri toplama araçlarını doldurmuştur. Araştırmaya ait onam formu ve veri toplama bağlantısı Google Formlar aracılığıyla oluşturulmuş, bağlantı araştırmacıların kişisel, mesleki ve sosyal çevreleri aracılığıyla evli kadınlara iletilmiş, ayrıca sosyal medya platformları (Instagram, WhatsApp ve benzeri dijital iletişim kanalları) üzerinden paylaşılarak yaygınlaştırılmıştır. Katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır.

İstatistik Analiz

Bu çalışmada verilerin analizinde SPSS 21.0 istatistik yazılımı kullanılmıştır. Öncelikle ölçeklerin güvenirlik ve normallik analizleri yapılmıştır. Güvenirlik kapsamında Cronbach alfa katsayıları hesaplanmış; normallik sınavında ise çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) katsayıları dikkate alınmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2 aralığında olması, verilerin normal dağılımdan önemli bir sapma göstermediği şeklinde yorumlanmaktadır (39). Tüm değişkenlere ait çarpıklık ve basıklık katsayılarının ± 2 aralığında olduğu görülmüş ve ölçek puanlarının normal dağılıma uygun olduğu kabul edilmiştir. Bu doğrultuda değişkenler arası analizlerde parametrik testler kullanılmıştır (Tablo 1).

Katılımcıların demografik özelliklerinin dağılımını belirlemek amacıyla frekans ve yüzde değerleri hesaplanmış; ölçeklerin toplam ve alt boyutlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri incelenmiştir. Ölçeklerin toplam ve alt boyut puanlarının normal dağılım gösterdiği tespit edildiğinden araştırmada değişkenler arası ilişkinin analizinde Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Aile içi kadına yönelik şiddet (AİKYŞ) ile bedeni beğenme (BB) arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların (BÇ) aracı rolünü incelemek amacıyla SPSS programında Hayes tarafından geliştirilen PROCESS Macro v4.2 eklentisindeki Model 4 kullanılarak aracılık analizi gerçekleştirilmiştir (40). Aracılık analizi modelinde yordayıcı değişken aile içi kadına yönelik şiddet (X), aracı değişken bilişsel çarpıtmalar (M), sonuç değişkeni ise bedeni beğenme (Y) olarak belirlenmiştir. Aracılık analizi modeli oluşturulurken %95 güven aralığında 5000 örneklem alınarak bootstrap işlemi yapılmıştır. Bootstrap analizi sonucunda elde edilen dolaylı etkiye ilişkin alt ve üst güven aralığı değerlerinin sıfırı içermemesi, aracılık etkisinin anlamlılığı için temel kriter olarak alınmıştır. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen tüm analizlerde istatistiksel anlamlılık düzeyi için $p < 0,05$ sınırı temel alınmış; ancak modelin açıklayıcılık gücünü ve etkisini daha

hassas yansıtabilmek adına $p < 0,01$ ve $p < 0,001$ düzeyindeki anlamlılık değerleri de detaylı olarak raporlanmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde, 501 evli kadın katılımcının yaş aralığı 20-78 yaş, yaş ortalaması $40,27 \pm 11,23$ olarak tespit edilmiş olup %20,2'si 20-30 yaş grubunda, %37,5'i 31-40 yaş, %25,1'i 41-50 yaş, %17,2'si 51 yaş ve üstü yaş grubundadır. Katılımcıların %5,4'ü ilköğretim, %23,4'ü lise, %14,6'sı ön lisans, %40,9'u lisans, %15,8'i lisansüstü düzeyde öğrenim görmüştür. Katılımcıların %50,1'i gelir getirici herhangi bir işte çalışmakta olup %27,5'inin geliri giderinden az, %43,3'ünün geliri giderine eşit, %29,1'inin geliri giderinden fazladır. Katılımcıların %39,3'ü İstanbul'da, %36,9'u diğer büyükşehirlerde (Ankara, İzmir, Bursa, Antalya, Adana, Mersin, Muğla, Manisa, Balıkesir, Aydın, Denizli, Samsun, Gaziantep, Hatay, Kayseri, Konya, Şanlıurfa, Kahramanmaraş, Malatya, Erzurum, Van, Tekirdağ, Kocaeli, Sakarya, Eskişehir, Trabzon, Mardin), %23,8'i diğer şehirlerde (Afyonkarahisar, Bolu, Burdur, Çanakkale, Çankırı, Düzce, Elazığ, Erzincan, Isparta, Kırıkkale, Kırklareli, Kütahya, Muş, Nevşehir, Osmaniye, Rize, Sivas, Tokat, Tunceli, Uşak, Yalova, Yozgat, Zonguldak, Batman) yaşamaktadır (Tablo 2). Ölçekler ve alt ölçeklerine ait betimleyici analizlere ilişkin sonuçlara Tablo 3'te yer verilmiştir.

Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği toplam puanı $62,99 \pm 12,82$ olarak tespit edilmiştir. Alt boyutlara ilişkin puan ortalamaları sırasıyla; fiziksel şiddet için $10,48 \pm 1,67$, duygusal şiddet için $13,52 \pm 3,52$, sözel şiddet için $13,45 \pm 3,72$, ekonomik şiddet için $13,26 \pm 3,29$ ve cinsel şiddet için $12,28 \pm 2,80$ olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 50, en yüksek puan 150'dir (Tablo 3).

Tablo 2. Katılımcıların demografik özellikleri

Demografik Özellik	Gruplar	N	%
Yaş grupları (Min:20, Maks:78) ($40,27 \pm 11,23$)	20-30 yaş	101	20,2
	31-40 yaş	188	37,5
	41-50 yaş	126	25,1
	51 yaş ve üstü	86	17,2
Öğrenim durumu	Toplam	501	
	İlköğretim	27	5,4
	Lise	117	23,4
	Ön lisans	73	14,6
	Lisans	205	40,9
	Lisansüstü	79	15,8
Çalışma durumu	Toplam	501	
	Çalışıyor	251	50,1
	Çalışmıyor	250	49,9
	Toplam	501	

Ekonomik durum	Geliri giderinden az	138	27,5
	Geliri giderine eşit	217	43,3
	Geliri giderinden fazla	146	29,1
	Toplam	501	
Yaşadığı il	İstanbul	197	39,3
	Diğer büyükşehirler	185	36,9
	Diğer iller	119	23,8
	Toplam	501	

Bedeni Beğenme Ölçeği toplam puanı $37,70 \pm 9,18$ olarak tespit edilmiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 10, en yüksek puan 50'dir (Tablo 3).

Tablo 3. Ölçek ve alt boyut puanlarına ait betimsel istatistikler

Ölçek ve Alt Boyut	Madde Sayısı	Min.	Maks.	$\bar{X}$	SS
AİLE İÇİ KADINA YÖNELİK ŞİDDET TOPLAM	50	50	150	62,99	12,82
Fiziksel Şiddet	10	10	30	10,48	1,67
Duygusal Şiddet	10	10	30	13,52	3,52
Sözel Şiddet	10	10	30	13,45	3,72
Ekonomik Şiddet	10	10	30	13,26	3,29
Cinsel Şiddet	10	10	30	12,28	2,80
BEDENİ BEĞENME	10	10	50	37,70	9,18
BİLİŞSEL ÇARPITMA TOPLAM	40	40	200	80,80	29,50
Olumsuz Benlik Algısı	8	8	40	14,77	5,63
Kendini Suçlama	8	8	40	16,10	6,32
Çaresizlik	8	8	40	17,20	6,98
Umutsuzluk	8	8	40	15,89	7,45
Yaşamı Tehlikeli Görme	8	8	40	16,83	6,29

Bilişsel Çarpıtma Ölçeği toplam puanı $80,80 \pm 29,50$ olarak tespit edilmiştir. Alt boyutlara ilişkin puan ortalamaları; olumsuz benlik algısı için $14,77 \pm 5,63$, kendini suçlama için $16,10 \pm 6,32$, çaresizlik için $17,20 \pm 6,98$, umutsuzluk için $15,89 \pm 7,45$ ve yaşamı tehlikeli görme için $16,83 \pm 6,29$ olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 40, en yüksek puan 200'dür (Tablo 3).

Aile içi kadına yönelik şiddet, bedeni beğenme ve bilişsel çarpıtma arasındaki ilişkiye Pearson korelasyon analizi ile bakılmıştır. Aile içi kadına yönelik şiddet toplam puanı ile bedeni beğenme puanı arasında negatif yönlü ve zayıf düzeyde anlamlı ilişki ($r = -0,27$; $p < 0,01$) tespit edilmiştir. Buna göre aile içi şiddete maruz kalma arttıkça bedeni beğenme algısının azaldığı görülmektedir (Tablo 4). Aile içi kadına yönelik şiddet toplam puanı ile bilişsel çarpıtma puanı arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde anlamlı ilişki ($r = 0,35$; $p < 0,01$) tespit edilmiştir. Buna göre, aile içi şiddete

maruz kalma arttıkça bilişsel çarpıtma düzeyinin arttığı görülmektedir (Tablo 5). Bedeni beğenme toplam puanı ile bilişsel çarpıtma arasında negatif yönlü ve orta düzeyde anlamlı ilişki ($r = -0,43$; $p < 0,01$) tespit edilmiştir. Bedeni beğenme algısı yüksek düzeyde olan kadınlarda bilişsel çarpıtma daha düşük düzeydedir (Tablo 6).

Tablo 4. Aile içi kadına yönelik şiddet ile bedeni beğenme arasındaki ilişki

Aile içi Kadına Yönelik Şiddet Ölçek ve Alt Boyutları	Bedeni Beğenme Ölçeği
Aile içi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği Toplam puanı	-0,27**
Fiziksel Şiddet alt ölçeği	-0,15**
Duygusal Şiddet alt ölçeği	-0,28**
Sözel Şiddet alt ölçeği	-0,28**
Ekonomik Şiddet alt ölçeği	-0,19**
Cinsel Şiddet alt ölçeği	-0,22**
**p < 0,01	

Tablo 5. Aile içi kadına yönelik şiddet ile bilişsel çarpıtma arasındaki ilişki

Aile içi Kadına Yönelik Şiddet Ölçek ve Alt Boyutları	Bilişsel çarpıtma toplam	Olumsuz benlik algısı	Kendini suçlama	Çaresizlik	Umutsuzluk	Yaşamı tehlikeli görme
Aile içi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği Toplam puanı	0,35**	0,24**	0,29**	0,38**	0,33**	0,33**
Fiziksel Şiddet alt ölçeği	0,13**	0,06	0,07	0,18**	0,13**	0,14**
Duygusal Şiddet alt ölçeği	0,36**	0,26**	0,31**	0,39**	0,34**	0,33**
Sözel Şiddet alt ölçeği	0,36**	0,25**	0,30**	0,39**	0,35**	0,33**
Ekonomik Şiddet alt ölçeği	0,26**	0,16**	0,22**	0,28**	0,24**	0,24**
Cinsel Şiddet alt ölçeği	0,28**	0,21**	0,23**	0,30**	0,25**	0,27**
**p < 0,01						

Aile içi kadına yönelik şiddet (AİKYS) ile bedeni beğenme (BB) arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların (BÇ) aracı rolünü test etmek amacıyla yapılan aracılık analizi sonuçları incelenmiştir (Tablo 7). Yapılan analiz sonucuna göre şiddet, bilişsel çarpıtma seviyesindeki varyasyonun %12,2'sini anlamlı olarak açıklayabilmektedir ($R^2 = 0,122$, $F(1, 499)$

= 69,289, $p < 0,001$). Bedeni beğenmeyi öngörmek için aracılık analizi kapsamında oluşturulan, şiddet ve bilişsel çarpıtmaların tahmin edici değişken olduğu birleşik modelin de bedeni beğenmedeki varyasyonun %20,1'ini anlamlı olarak açıkladığı bulunmuştur ($R^2 = 0,201$, $F(2, 498) = 62,779$, $p < 0,001$). Modelin açıklama gücünün istatistiksel olarak anlamlı olduğunun bulunmasının ardından modeldeki doğrudan ve dolaylı etkiler incelenmiştir.

Tablo 6. Bilişsel çarpıtma ile bedeni beğenme arasındaki ilişki

Bilişsel Çarpıtma Ölçeği	Bedeni Beğenme Ölçeği
Bilişsel Çarpıtma Toplam puanı	-0,43**
Olumsuz Benlik Algısı	-0,50**
Kendini Suçlama	-0,38**
Çaresizlik	-0,34**
Umutsuzluk	-0,37**
Yaşamı Tehlikeli Görme	-0,36**
** $p < 0,01$	

İlk olarak modeldeki doğrudan etkiler incelenmiştir. Şiddetin bilişsel çarpıtmalar üzerindeki etkisi pozitif yönde ve anlamlıdır ($B = 1,004$, $SH = 0,121$, %95 GA [0,767, 1,241], $p < 0,001$). Bu bulguyla Hipotez 1 desteklenmektedir. Bilişsel çarpıtmaların bedeni beğenme üzerindeki etkisi ise negatif yönde ve anlamlıdır ($B = -0,471$, $SH = 0,053$, %95 GA [-0,576, -0,367], $p < 0,001$). Bu bulguyla Hipotez 2 desteklenmektedir. Başka bir ifadeyle aile içi kadına yönelik şiddet ile bedeni beğenme arasındaki ilişkide, şiddet arttıkça bilişsel çarpıtmalar artmakta, bilişsel çarpıtmalar arttıkça da bedeni beğenme azalmaktadır.

Aile içi kadına yönelik şiddetin bedeni beğenme üzerindeki toplam etkisi negatif yönde ve anlamlıdır ($B = -0,984$, $SH = 0,154$, %95 GA [-1,286, -0,681], $p < 0,001$). Bu etki, değişkenler arasındaki mevcut ilişkiye bilişsel çarpıtmaların aracılık etkisi dahil olduğunda -0,511'e düşmekte ve halen anlamlı olmaktadır ($B = -0,511$, $SH = 0,153$, %95 GA [-0,811, -0,210], $p = 0,001$). Hipotez 3 desteklenmektedir.

Son olarak modeldeki dolaylı etkiler incelendiğinde, aile içi kadına yönelik şiddet ile bedeni beğenme arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların dolaylı etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır (*ab*; *dolaylı etki* = -0,473, $SH = 0,104$, %95 GA [-0,703, -0,296]). Bu bulgu, aile içi kadına yönelik şiddetin bedeni beğenme üzerindeki etkisinin bilişsel çarpıtmalar aracılığıyla dolaylı olarak da gerçekleştiğini göstermektedir. Hipotez 4 desteklenmektedir. Anlamlı aracılık etkisinin yanı sıra aile içi kadına yönelik şiddetin bedeni beğenme üzerindeki doğrudan etkisinin halen anlamlı ($p < 0,05$) oluşu, aile içi kadına yönelik şiddet ile bedeni beğenme arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların "kısmi aracılık" etkisi

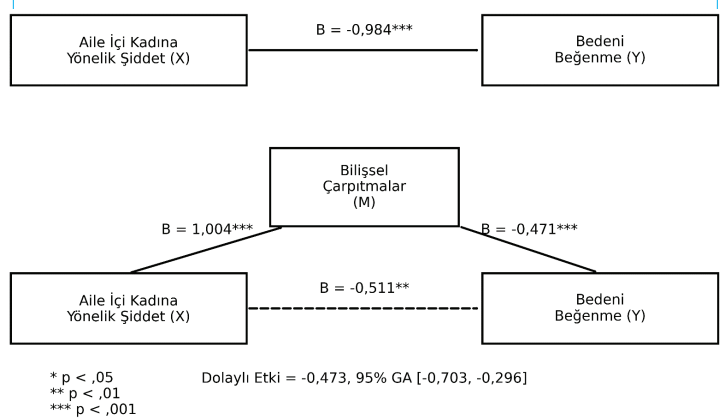
olduğunu göstermektedir (Şekil 1). Ancak çalışmanın kesitsel doğası gereği, bu aracılık mekanizması nedensel bir süreçten ziyade değişkenler arasındaki istatistiksel bir yordama ilişkisi olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 7. Aile içi kadına yönelik şiddet ile bedeni beğenme arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların aracı rolüne ilişkin aracılık analizi sonuçları

					%95 Güven Aralığı			
Model	B	SH	t	p	Alt Sınır	Üst Sınır	F	R ²
1	Sabit	0,755	0,155	4,872	< ,001	0,451	1,060	69,289***
	AİKYŞ à BÇ (a)	1,004	0,121	8,324	< ,001	0,767	1,241	
2	Sabit	5,366	0,189	28,457	< ,001	4,995	5,736	62,779***
	AİKYŞ à BB (c')	-0,511	0,153	-3,341	,001	-0,811	-0,210	
	BÇ à BB (b)	-0,471	0,053	-8,856	< ,001	-0,576	-0,367	
	Toplam Etki (c)	-0,984	0,154	-6,388	< ,001	-1,286	-0,681	
Dolaylı Etki (Aracılık)					-0,473	0,104	-0,703	-0,296

*** $p < 0,001$, ** $p < 0,01$, * $p < 0,05$, SH = Standart Hata

Not: AİKYŞ = Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet, BÇ = Bilişsel Çarpıtmalar, BB = Bedeni Beğenme

Şekil 1. Aile içi kadına yönelik şiddet ile bedeni beğenme arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların aracı rolüne ilişkin aracılık modeli

TARTIŞMA

Bu çalışmada, evli kadınlarda aile içi şiddete maruz kalma, beden algısı ve bilişsel çarpıtmalar arasındaki ilişkiler incelenmiş; ayrıca bilişsel çarpıtmaların aile içi şiddet ile beden algısı arasındaki ilişkide aracılık rolü değerlendirilmiştir. Araştırmadan elde edilen temel bulgular aile içi şiddetin beden algısı ile anlamlı düzeyde ilişkili olduğunu ve bu

ilişkide bilişsel çarpıtmaların önemli bir payı olduğunu göstermektedir.

Araştırma bulgularına göre, aile içi şiddete maruz kalmanın beden algısı üzerinde anlamlı ve negatif yönlü bir etkisinin olduğu belirlenmiştir. Aile içi şiddete maruz kalan kadınlarda bedeni beğenme algısı daha düşük düzeyde bulunmuştur. Korelasyon ve aracılık analizlerinden elde edilen bulgular, aile içi şiddet düzeyi arttıkça bedeni beğenmeye ilişkin algıların azaldığını göstermektedir. Çalışmamızda aile içi şiddete maruz kalma ile bilişsel çarpıtmalar arasında da pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Şiddete maruz kalma düzeyi arttıkça katılımcıların olumsuz benlik algısı, kendini suçlama, çaresizlik, umutsuzluk ve yaşamı tehlikeli görme gibi bilişsel çarpıtma düzeylerinin de belirgin biçimde arttığı görülmektedir. Bilişsel çarpıtmalar içerisinde özellikle olumsuz benlik algısının bedeni beğenme ile güçlü bir ilişki gösterdiği dikkat çekmektedir. Nitekim, bedeni beğenme ile olumsuz benlik algısı alt ölçeği arasında saptanan negatif yönlü ve görece yüksek düzeydeki ilişki ($r = -0,50$), şiddete maruz kalan kadınlarda benlik algısına yönelik olumsuz bilişsel değerlendirmelerin beden algısı üzerinde belirleyici bir rol oynayabileceğine işaret etmektedir. Bilişsel çarpıtmaların modele dahil edilmesiyle birlikte aile içi şiddetin bedeni beğenme üzerindeki doğrudan etkisinin azalması, bilişsel çarpıtmaların bu ilişkide kısmi aracı bir mekanizma olarak rol oynadığını düşündürmektedir. Bu durum şiddete maruz kalan kadınların yaşadıkları travmatik deneyimlerinin bilişsel çarpıtma eğilimleriyle birlikte değerlendirildiğinde beden algısına yönelik olumsuz algılarla ilişkili önemli bir psikolojik süreç olabileceğine işaret etmektedir. Çalışmadan elde edilen aile içi şiddet arttıkça bedeni beğenmeye ilişkin algıların azalması, literatürde şiddetin fiziksel bütünlüğü bozmasıyla mağdurda oluşan değersizlik ve kusurluluk hisleri sonucu benlik algısında azalma ve bedenle kurulan duygusal bağın kopması (15) ve şiddet ve olumsuz benlik algısı arasındaki pozitif yönlü ve anlamlı ilişki (41) ve yakın partner şiddetinin kadınların beden algılarını olumsuz etkilemesi (12) bulgularıyla desteklenmektedir. Cinsel, duygusal ve fiziksel şiddeti içeren yakın partner şiddeti sonrası beden algısı bozulmalarının bilişsel içselleştirme süreçleri üzerinden şekillendiğini ortaya koyan çalışma (16) bulguları, çalışmamızdaki aile içi şiddet arttıkça bilişsel çarpıtmaların artması ve bilişsel çarpıtmaların aile içi şiddet ve beden algısı arasındaki ilişkide aracı rol üstlenmesi bulgularıyla örtüşmektedir. Literatür incelendiğinde, çalışmamızın Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği toplam puanı yükseldikçe bilişsel çarpıtma düzeylerinin artması bulgusunu destekleyen şekilde şiddet mağduriyeti ile olumsuz benlik algısı, kendini suçlama, çaresizlik/umutsuzluk duyguları ve geleceği tehlikeli görme arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler ve şiddete uğrayanlarda daha yüksek düzeyde bilişsel çarpıtmalar gözlemlendiği

bildirilmiştir (41,42,43). Çalışmamızda Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği toplam puanı arttıkça çaresizlik, umutsuzluk, yaşamı tehlikeli görme, kendini suçlama ve olumsuz benlik algısı bilişlerinin artması, bu bilişsel çarpıtmaların şiddet döngüsünü sürdürmeye katkıda bulunabilecek süreçlerle ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Nitekim literatürdeki bir diğer çalışma da bilişsel çarpıtmaların bireylerin şiddet deneyimlerini yorumlama biçimlerini etkileyerek olayların algılanışını önemli ölçüde şekillendirdiğini; şiddet mağduru kadınlarda görülen işlevsiz düşünce yapılarının, mağdurların şiddet döngüsünde kalmasına ve ilişkiyi sonlandırma süreçlerine ket vurmasına neden olduğunu ifade etmektedir (25). Bu bulgular şiddetin yalnızca bir stresör olarak kalmayıp, aynı zamanda bireyin bilişsel değerlendirme süreçlerini dönüştüren psikolojik bir risk etmeni olarak da işlev gördüğünü düşündürmektedir. Araştırmada elde edilen bilişsel çarpıtmaların kadınların bedenlerini beğenmeleri üzerinde negatif yönde anlamlı bir etkiye sahip olduğu bulgusu, kadın örneklemeleriyle yürütülen diğer çalışmalarla tutarlılık göstermektedir. Genç yetişkin kadınlar üzerinde yapılan bir çalışmada bedenini değiştirme isteği olan katılımcıların, bedenlerinden memnun olan katılımcılarla karşılaştırıldığında özellikle felaketleştirme ve eleştiriye aşırı güven bilişsel çarpıtma düzeylerinin anlamlı biçimde daha yüksek olduğu vurgulanmıştır. Aynı çalışmadaki normal beden kitle indeksine sahip kadınların dahi bedenlerinden memnun olmamaları bulgusu, bedeni beğenmemenin bedensel özelliklerden çok, bedene ilişkin irrasyonel düşünce örüntüleri ile bağlantılı olabileceğini düşündürmektedir. Felaketleştirmenin beden algısının anlamlı bir yordayıcısı olduğunun ortaya konulması bilişsel süreçlerin bedeni beğenme üzerindeki belirleyici rolünü desteklemektedir (32). Benzer bir şekilde Hollanda ve Curaçao'da yaşayan genç kadın örneklemleri ile yürütülen bir çalışma, yüksek bilişsel çarpıtma puanlarının düşük beden memnuniyeti ile anlamlı ölçüde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur (44). Bu bulgular bilişsel çarpıtmaların kadınların bedenlerini beğenmeleriyle anlamlı biçimde ilişkili olduğunu ve bu ilişkinin farklı kültürlerde de gözlemlenebildiğini düşündürmektedir. Araştırmanın, aile içi şiddete maruz kalma ile bedeni beğenme algısı arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların aracı rol oynadığını gösteren bulgusu bilişsel süreçlerin şiddet deneyimi ile beden algısı arasındaki ilişkide önemli bir açıklayıcı mekanizma oluşturduğunu düşündürmektedir. Nitekim önceki çalışmalar, yakın partner şiddetine maruz kalan kadınların yaşadıkları şiddeti bilişsel düzeyde yeniden çerçeveleyerek anlamlandırmaya çalıştıklarını; bu sürecin kendini suçlama, şiddeti normalleştirme ve olumsuz benlik inançları geliştirme gibi bilişsel çarpıtmalar aracılığıyla gerçekleştirdiklerini vurgulamaktadır (25,43). Şiddet deneyimleri ile beden algısına yönelik olumsuz değerlendirmeler arasındaki ilişkide, fiziksel benliği değerlendirirken gözlemcinin bakış

açısını içselleştirerek kendini nesneleştirme ve bedenden utanma gibi bilişsel süreçlerin rol oynayabileceğine işaret eden kuramsal ve ampirik çalışmalar bulunmaktadır (16,45). Tüm bu bulgular doğrultusunda aile içi şiddete maruz kalma ile beden algısına ilişkin olumsuz değerlendirmeler arasındaki ilişkide şiddet deneyimi sonrasında gelişen bilişsel değerlendirme ve çarpıtma süreçlerinin açıklayıcı bir rol oynayabileceği düşünülmektedir. Bu çalışma, aile içi şiddete maruz kalma ile beden algısı arasındaki ilişkinin yalnızca doğrudan bir etkileşimle sınırlı olmadığını, aynı zamanda bilişsel değerlendirme süreçleri aracılığıyla şekillenebileceğini ortaya koymaktadır. Özellikle bilişsel çarpıtmaların bu ilişkide kısmi aracı rol oynadığını gösteren bulgular, şiddet deneyimlerinin kadınların bedenlerine yönelik algılarını yalnızca fiziksel zarar üzerinden değil, aynı zamanda benlik algısı ve bilişsel değerlendirme süreçleri üzerinden de etkileyebileceğini düşündürmektedir. Bu yönüyle çalışma, aile içi şiddet, bilişsel çarpıtmalar ve beden algısı arasındaki ilişkileri birlikte ele alarak literatüre bütüncül bir bakış açısı sunmaktadır.

SONUÇ

Bu çalışmada, evli kadınlarda aile içi şiddete maruz kalma ile bedeni beğenme algısı ve bilişsel çarpıtmalar arasındaki ilişkiler incelenmiş; şiddet düzeyi arttıkça bedeni beğenme algısının azaldığı ve bilişsel çarpıtmaların arttığı bulunmuştur. Bilişsel çarpıtmaların modele dâhil edilmesiyle bedeni beğenme algısına ilişkin açıklanan varyansın anlamlı biçimde artması, bilişsel değerlendirme süreçlerinin aile içi şiddet ile beden algısı arasındaki ilişkide önemli bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Gelecek araştırmalarda, boylamsal ve nitel araştırma desenleri kullanılarak aile içi şiddet, bilişsel çarpıtmalar ve beden algısı arasındaki ilişkiler daha ayrıntılı biçimde incelenebilir. Uygulama alanında ise, aile içi şiddete maruz kalan kadınlarla yürütülen psikolojik müdahalelerde, olumsuz benlik algısı ve bilişsel çarpıtmaların hedef alındığı bilişsel temelli yaklaşımların beden algısını güçlendirmeye yönelik çalışmalarla birlikte ele alınması önerilmektedir.

Çalışmanın Kısıtlılıkları

Araştırmanın kesitsel desende yürütülmüş olması nedensel yorumları sınırlamakta; verilerin öz bildirim ölçekleriyle toplanması sosyal beğenirlik ve yanlı bildirim olasılığını artırmakta; örneklemin yalnızca Türkiye’de yaşayan evli kadınlardan oluşması ise genellenebilirliği kısıtlamaktadır.

BİLDİRİMLER

Değerlendirme

Dahili çift kör danışmanlık

Çıkar Çatışması

Yazarlar bu makale ile ilgili herhangi bir çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek

Yazarlar bu makale ile ilgili herhangi bir malî destek kullanımı bildirmemişlerdir.

Etik Beyan

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu’ndan 26.08.2025 tarih ve E-74555795-050.04-1398236 sayılı yazı ile etik izin alınmış olup Helsinki Bildirgesi kriterleri göz önünde bulundurulmuştur.

Yazarlık Katkısı

Fikir: AT, ZBG, Tasarım: AT, ZBG, Gözetim: AT, ZBG, Finansman: AT, SÇK, Araç gereç: AT, Veri toplama ve işleme: AT, Analiz ve yorumlama: AT, ZBG, SÇK, Literatür tarama: AT, ÇÇ, SÇK, Yazma: AT, ÇÇ, Eleştirel inceleme: AT, ZBG, SÇK, ÇÇ.

KAYNAKLAR

1. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). Türkiye Kadına Yönelik Şiddet Araştırması, 2024 [İnternet]. Ankara: TÜİK; 2025 [Erişim tarihi: 23 Mart 2026]. Erişim adresi: <https://veriportal.tuik.gov.tr/tr/press/57940>
2. Dünya Sağlık Örgütü. Violence against women [İnternet]. Cenevre: WHO; 2024 [Erişim tarihi: 31 Ocak 2026]. Erişim adresi: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>
3. Kılıç BÇ. Aile içi kadına yönelik şiddetin belirlenmesi ve hemşirenin rolü [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi; 1999.
4. Seyrek M, Temel Gencer C. Kadına yönelik aile içi şiddetin veri madenciliği ile analizi: Türkiye uygulaması. Bilişim Teknolojileri Dergisi. 2022; 15(1): 75-81. <https://doi.org/10.17671/gazibtd.734136>
5. Bora A, Gölge ZB. Evlilikte kadına yönelik şiddete ilişkin tutumların cinsiyet, eğitim durumu ve şiddet yaşantıları ile ilişkisinin incelenmesi. Türkiye Klinikleri J Foren Sci Leg Med. 2019;16(2):88-97. <https://doi.org/10.5336/forensic.2018-63025>
6. Türkiye İstatistik Kurumu. Toplumsal cinsiyet istatistikleri 2022 [İnternet]. Ankara: TÜİK; 2023 [Erişim tarihi: 2 Şubat 2026]. Erişim adresi: https://www.tuik.gov.tr/media/announcements/toplumsal_cinsiyet_istatistikleri.pdf
7. Sardinha L, Maheu-Giroux M, Stöckl H, Meyer SR, García-Moreno C. Global, regional, and national prevalence estimates of physical or sexual, or both, intimate partner violence against women in 2018. Lancet. 2022;399:803-13. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(21\)02664-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(21)02664-7)
8. White SJ, Sin J, Sweeney A, Salisbury T, Wahlich C, Montesinos Guevara CM, ve ark. Global prevalence and mental health outcomes of intimate partner violence among women: A systematic review and meta-analysis. Trauma Violence Abuse. 2024;25(1):494-511. <https://doi.org/10.1177/15248380231155529>

9. Clemente-Teixeira M, Magalhães T, Barrocas J, Dinis-Oliveira RJ, Taveira-Gomes T. Health outcomes in women victims of intimate partner violence: A 20-year real-world study. *Int J Environ Res Public Health*. 2022;19(24):17035. <https://doi.org/10.3390/ijerph192417035>
10. Jenkins ND, Ritchie CW, Ritchie K, Muniz Terrera G, Stewart W; PREVENT Dementia Investigators. Intimate partner violence, traumatic brain injury and long-term mental health outcomes in midlife: the Drake IPV study. *BMJ Ment Health*. 2025;28(1):e301439. <https://doi.org/10.1136/bmjment-2024-301439>
11. Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı. Kadına yönelik şiddetin sağlık sistemi boyutu: Araştırma raporu. İstanbul: TAPV; 2023.
12. Almeida MR, Moraes CL, Hasselmann MH, Reichenheim ME, Marques ES. Intimate partner violence against women and the adoption of unhealthy weight control practices. *Rev Bras Epidemiol*. 2025;28:e250048. <https://doi.org/10.1590/1980-549720250048>
13. Schilder P. The image and appearance of the human body: Studies in the constructive energies of the psyche. New York: International Universities Press; 1950.
14. Rodgers RF, Laveway K, Campos P, Carvalho PHB. Body image as a global mental health concern. *Glob Ment Health (Camb)*. 2023;10:e9. <https://doi.org/10.1017/gmh.2023.2>
15. Keeling J. Exploring women's experiences of domestic violence: Injury, impact and infant feeding. *Br J Midwifery*. 2012;20(12):843-8. <https://doi.org/10.12968/bjom.2012.20.12.843>
16. Weaver TL, Elrod NM, Kelton K. Intimate partner violence and body shame: An examination of the associations between abuse components and body-focused processes. *Violence Against Women*. 2020;26(12-13):1538-54. <https://doi.org/10.1177/1077801219873434>
17. Ferraz MIR, Labronici LM. Fragments of female corporeality in victims of domestic violence: A phenomenological approach. *Texto Contexto Enferm*. 2015;24(3):842-9. <https://doi.org/10.1590/0104-07072015003030014>
18. Bayne T, Brainard D, Byrne RW, Chittka L, Clayton N, Heyes C, ve ark. What is cognition? *Curr Biol*. 2019;29(13):R608-15. <https://doi.org/10.1016/j.cub.2019.05.044>
19. Beck AT, Rush AJ, Shaw BF, Emery G. Cognitive therapy of depression. New York: Guilford Press; 1979.
20. Beck AT. Cognitive therapy and the emotional disorders. New York: Meridian; 1976.
21. Demir-Kaya M, Kaya F, Eroğlu Y. Interpersonal cognitive distortions: What is the role of childhood trauma and attachment? *J Educ Environ Sci Health*. 2023;9(4):292-309. <https://doi.org/10.55549/jeseh.1381214>
22. Sala MC, Patel TA, Coughle JR. Posttraumatic belief in a dangerous world: Demographic and clinical correlates in a large-scale epidemiological study. *Psychiatry Res*. 2025;351:116623. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2025.116623>
23. Padmanabhanunni A, Pretorius TB. Cognitive adaptation to stress and trauma: The role of self-appraised problem-solving in posttraumatic stress disorder. *Chronic Stress (Thousand Oaks)*. 2023;7:24705470231189980. <https://doi.org/10.1177/24705470231189980>
24. Khanipour H, Pourali M, Atar M, Akbari M. World assumptions and coping related to trauma as predictors of general mental health and acute stress symptoms among Iranian Muslims during the COVID-19 outbreak. *J Muslim Ment Health*. 2023;17(1):4. <https://doi.org/10.3998/jmmh.1889>
25. Medinilla-Tena P, Badenes-Sastre M, Expósito F. Predictors of cognitive distortions in intimate partner violence: An analysis of ideological, relational and sociodemographic factors. *Behav Sci*. 2025;15(5):677. <https://doi.org/10.3390/bs15050677>
26. Uvelli A, Floridi M, Agrusti G, Franquillo AC, Fiumalbi L, Micheloni T, ve ark. When adverse experiences influence the interpretation of ourselves, others and the world: A systematic review and meta-analysis of maladaptive schemas in victims of violence. *Clin Psychol Psychother*. 2025;32(4):e70114. <https://doi.org/10.1002/cpp.70114>
27. Bozkurt R, Koyuncu AA. Beden ve benlik ilişkisi: teorik bir değerlendirme. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2023;25:271-281. <https://doi.org/10.29029/busbed.1212484>
28. Sert Ağır M, Yavuzer H. Bilişsel Çarpıtma Ölçeğinin Türkçe formunun geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Mediterr J Educ Res*. 2018;12(26):175-98. <https://doi.org/10.29329/mjer.2018.172.10>
29. Jakatdar TA, Cash TF, Engle EK. Body-image thought processes: The development and initial validation of the Assessment of Body-Image Cognitive Distortions. *Body Image*. 2006;3(4):325-33. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2006.09.001>
30. Hill S, Hotton M, Wallace M, Veale D, Lau-Zhu A. Mental imagery of the self in body dysmorphic disorder: A mixed-methods systematic review. *Clin Psychol Psychother*. 2026;33(1):e70229. <https://doi.org/10.1002/cpp.70229>
31. Cash TF. The body image workbook : An 8-step program for learning to like your looks. Oakland: New Harbinger; 1997.
32. Yablonska T, Kacheniuk A. The role of cognitive distortions in young women's body image perception. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series Pedagogy and Psychology*. 2022;8(4):33-42. [https://doi.org/10.52534/msu-pp.8\(4\).2022.33-42](https://doi.org/10.52534/msu-pp.8(4).2022.33-42)

33. Jung J, Lennon SJ. Body image, appearance self-schema, and media images. *Fam Consum Sci Res J*. 2003;32(1):27-51. <https://doi.org/10.1177/1077727X03255900>
34. Büyüköztürk Ş, Çakmak EK, Akgün ÖE, Karadeniz Ş, Demirel F. Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri. 35. Baskı. Ankara: Pegem Akademi; 2024.
35. Türkiye İstatistik Kurumu. Medeni durum – Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2024 yılı sonuçları [İnternet]. Ankara: TÜİK; 2025 [Erişim tarihi: 2 Şubat 2026]. Erişim adresi: <https://nip.tuik.gov.tr/?value=MedeniDurum>
36. Cochran WG. Sampling techniques. 3rd ed. New York: John Wiley & Sons; 1997.
37. Koç Başaran Y. Sosyal bilimlerde örnekleme kuramı. *The Journal of Academic Social Sciences*. 2017;47(47):480-95. <https://doi.org/10.16992/ASOS.12368>
38. Anlı G, Akın A, Eker H, Özçelik B. Bedeni Beğenme Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 2015;36:505-11. <https://doi.org/10.9761/JASSS2906>
39. Hair JF, Hult GTM, Ringle CM, Sarstedt M. A primer on partial least squares structural equations modeling (PLS-SEM). Thousand Oaks (CA): SAGE Publications; 2022. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-80519-7>
40. Hayes AF. Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: a regression-based approach. 3rd ed. New York: Guilford Publications; 2022.
41. Sırım M. Genç yetişkinlerde flört şiddeti mağduriyeti ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların aracı rolünün incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Kent Üniversitesi; 2021.
42. Aydın M. İstanbul'da yaşayanların kadına yönelik şiddet tutumu ile bilişsel çarpıtma ve otomatik düşünceleri arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Üsküdar Üniversitesi; 2022.
43. Badenes-Sastre M, Medinilla-Tena P, Spencer CM, Expósito F. Cognitive distortions and decision-making in women victims of intimate partner violence: A scoping review. *Psychosoc Interv*. 2025;34(1):23-35. <https://doi.org/10.5093/pi2025a3>
44. Dijkstra P, Barelds DPH, van Brummen-Girigori O. General cognitive distortions and body satisfaction: Findings from the Netherlands and Curaçao. *Int J Cogn Ther*. 2017;10(2):161-74. <https://doi.org/10.1521/ijct.2017.10.2.161>
45. Fredrickson BL, Roberts TA. Objectification theory: Toward understanding women's lived experiences and mental health risks. *Psychol Women Q*. 1997;21(2):173-206. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1997.tb00108.x>